

Nr 390

Av herr Elowsson, Nils, om anslag till det frivilliga skytteväsendet.

(Lika lydande med motion nr 425 i Andra kammaren)

Höstriksdagen beslöt på förslag av bevillningsutskottet att avslå de lika lydande motionerna i första kammaren nr 720 och i andra kammaren nr 867 med yrkande om undantagande från den allmänna varuskatten »av ammunition som försäljes till organisationer tillhörande det frivilliga skytteväsendet». Utskottsmajoriteten hävdade bl.a., att riksdagen, om den kommer till samma slutsats som motionärerna om den frivilliga skytterörelsens betydelse, måste betrakta ärendet som en anslagsfråga och icke som en skattefråga.

Erfarenheterna från andra världskriget visar, att skjutskickligheten alltjämt har avgörande betydelse i markstrid och därmed vederlägges en under förkrigsåren på militärt håll i vissa länder gängse uppfattning, att den enskilda skjutskickligheten skulle ha spelat ut sin roll. Det säger sig självt, att i vårt land med dess till stor del skogtäckta terräng skjutskickligheten har ännu större betydelse ur militär synpunkt än på de kontinentala slätterna och alldeles särskilt i de vidsträckta glesbebyggda områdena, där en fiende speciellt kan tänkas insätta fallskärmstrupper, mot vilka försvaret i första hand måste upptagas av lokalförsvarfsförband och hemvärn. Från svenskt militärt håll har ofta vitsordats, att det frivilliga skytteväsendet bedriver en skjututbildning, som ger en i förhållande till statsanslaget flerdubbel effekt ur försvarssynpunkt.

Ur sådan synpunkt måste det därför inge betänkligheter, om den tendens till minskning av antalet aktiva frivilliga skyttar förstärkes, som under de senaste åren märkts på olika håll. Ännu har visserligen skytterörelsen i stort sett kunnat bevara sin tidigare medlemskader, som nu räknar 236 000 aktiva skyttar, men tendensen till minskning väcker oro, i synnerhet som den framför allt beror på försämrad anslutning av ungdomar. Denna i sin tur beror inte på sjunkande intresse utan på de kostnader, som den enskilde skytten måste ikläda sig och som, om han vill vara någorlunda engagerad i verksamheten, beräknas uppgå till ca 1 000 kr. per år.

Dessa kostnader kommer att ej oväsentligt ökas genom höjningen från den 5 december 1961 av det ordinarie ammunitionspriset med 3 öre per skott och höjningen genom den ökade omsättningsskatten med 0,5 öre per skott. Omsättningsskatten har medfört en fördyring med 1,5 öre per skott. Eftersom landets skytteföreningar årligen förbrukar ca 40 milj. skott, be-

tyder enbart omsättningsskatten fördyrade kostnader för skyttarna med i runt tal 600 000 kr. och enbart den senaste höjningen av det ordinarie ammunitionspriset kostnadsökningar med ca 1 200 000 kr. De till staten inflytande merinkomster enbart från skyttarna, som blivit en följd av omsättningsskatten, överstiger alltså med 12 gånger det belopp som departementschefen föreslagit som höjning av skytteanslaget. Härtill kommer så övriga här påpekade kostnadsstegringar.

Statsanslaget används givetvis icke till att bekosta ammunition för de enskilda skyttarna, alltså icke heller för att lämna kompensation för omsättningsskatten. Icke desto mindre är det av största betydelse även i detta sammanhang, eftersom skyttarna personligen måste delta även i finansieringen av övriga utgifter, t.ex. skjutbanornas underhåll, målmateriel, organisation, administration o.d. Även dessa utgifter är stigande, och i den mån statsanslaget icke ger kompensation härför faller även dessa ökade utgifter på skyttarna. Det är för att motverka en alltför hård utveckling i denna riktning som statsanslaget oundgängligen måste förbättras. I annat fall finns anledning befara en allvarlig minskning av antalet aktiva skyttar. Det kan med andra ord gå på samma sätt här som i Norge, där under de senaste åren anslutningen till det frivilliga skytteväsendet starkt nedgått, allt fler föreningar upplösts och många skjutbanor förfallit. Detta föranledde de norska statsmakterna till ett beslut förliden höst, som för 1962 innebär en ökning av statsanslaget med inte mindre än 466 000 kr. Beslutet måste bedömas mot bakgrunden av att statsanslaget till det frivilliga skytteväsendet i Norge med hänsyn både till landets invånarantal och till antalet aktiva skyttar redan före höjningen var avsevärt högre än det svenska.

En motsvarande höjning av det svenska statsanslaget skulle bli betydligt större än den av Skytteförbundens överstyrelse äskade, nämligen 347 000 kr. För att inom ramen för vad som kan anses möjligt erhålla åtminstone någon kompensation för den av statsmakterna pålagda omsättningsskatten måste en förhöjning av anslaget med 100 000 kr. till denna ideella folk rörelse framstå såsom både blygsam och behjärtansvärd.

Med hänvisning till ovanstående motivering hemställs,
att riksdagen vid behandlingen av statsverkspropositionen
IV huvudtiteln D nr 55 till Frivilliga skytteväsendet måtte
bevilja ett anslag av 1 960 000 kronor.

Stockholm i januari 1962

N. Elowsson